

FOLKFÖRSÖRJNINGSMINISTERIET

Helsingfors,

den 14 juli 1944.

N:o 141196.

Avverkningsprogrammet för år 1944—45.

I. Generellt:

Efter att ha införskaffat utredning om utsikterna att under instundande anskaffningsperiod erhålla arbetskraft och om transportmöjligheterna, fastställer folkförsörjningsministeriet, med beaktande av de nådda arbetsresultaten under den avslutade avverkningsperioden, som anskaffningsbeting under perioden 1944—45 23.0 milj. fm³. Ur tabellerna i bilaga 1 framgår i detalj det nya anskaffningsprogrammet. Vid bestämmandet av betingen för de olika skogsägargrupperna ha kalkylerna grundats på den ur skogsvårdssynpunkt uthålliga avverkningsmängden, skogarnas läge, sett ur transportsynpunkt, ävensom övriga på saken verkande faktorer. Emedan en rättvis distribution av betingen slutgiltigt kan fastställas endast efter det avverkningsområdena bestämts och besittningsrätten till de inom dem befintliga skogsbruksenheter utretts, bör betingens fördelning efter ägar-

gruppering icke betraktas som definitiv. Den slutliga fördelningen fastställes av folkförsörjningsministeriet, sedan sagda utredning erhållits.

Då anskaffning av stenkolk och koks till landet under krigets fortgång ytterligare kan försvåras betydligt, har brännvedens andel i avverkningsprogrammet ökat. Samtidigt har för varje skogsvårdsnämnds område den *minimimängd brännved* bestämts, som under alla omständigheter skall anskaffas för allmän förbrukning. Om skogsägare icke innehar egentlig brännvedsskog i tillräcklig mängd, har han rätt att komplettera bristen i sitt brännvedsbeting med gran- eller tallpappersved i nedan angivna proportioner. Dessutom har skogsägaren rätt att fylla hela sitt överlåtelsebeting med tjärstubb, om han levererar den fritt fjärrtransportled. I övrigt äro de olika virkesslagen inom ramen för anskaffningsprogrammet sinsemellan alternativa enligt följande proportionstal:

1 överlåtelse-m³ = 1.0 lm³ brännved, pappersved eller gruvprops,
= 20 kbf timmervirke eller trävaror, som säljas
per kubikfot,
= 0.5 lm³ tjärved av stubbar,
= 4 st. järnvägssystrar.

II. Anskaffningsområdet:

I betraktande av de minskade biltransportmöjligheterna och nödvändigheten att förkorta körsträckorna vid hästtransport samt inbespara arbetskraft vid flottningsarbeten, måste det område, från vilket virke får anskaffas, ytterligare minskas. Hästtransportsträckorna böra i allmänhet förkortas så, att *högsta medeltransportsträckan* till flottnings- och pråmningsdugliga farleder, järnvägar samt de landsvägar, längs vilka transport med bil kommer att tillåtas, utgör c:a 3 km per stämpling eller skogsbruk. Därför får längsta tillåtna

körsträckan för varje skogsbruks del icke överstiga c:a 5 km. Från dessa bestämmelser tillåtas undantag endast i fall skogsvårdsnämnden i samråd med ledningen för skogsdistriktet finner, att vägande lokala synpunkter fordra det. Vid transport av brännved direkt till konsumtionscentra kan även en relativt lång hästtransportsträcka komma i fråga. I fråga om skogar, som äro virkesrikare än i genomsnitt, kan även en längre körsträcka tillåtas. För lokala förbrukare utanför det ovan nämnda anskaffningsområdet (kyrkbyar, kommunalhem, folkskolor, mejerier o. a. lokala produktionsinrättningar, kolningsanläggningar, splint-

fabriker o. s. v.) bör ett eget begränsat anskaffningsområde i deras omedelbara närhet reserveras, varvid tidigare nämnda bestämmelser om transportsträckan böra observeras.

Brännvedsavverkningarna böra ovillkorligen inom anskaffningsområdet förläggas i närheten av sådana fjärrtransportvägar, att veden med hjälp av tillbudsstående kommunikationsmedel säkert kan forslas till resp. konsumtionsplatser. Inom resten av området må brännved avverkas endast i den mån den lokala förbrukningen ovillkorligen kräver detta. Kolning bör såvitt möjligt koncentreras till platser utanför anskaffningsområdet.

Emedan förhållandena i olika delar av landet, särskilt beroende på om de omfatta övervägande skogsområden eller odlingsbygd, äro avsevärt olika bl. a. beträffande det antal hästar, som står till förfogande, kan det definitiva avgörandet angående anskaffningsområdet, på basen av ledningens för skogsdistriktet och skogsvårdsnämndens gemensamma prövning, till en viss grad gestalta sig olika.

III. Ledningens för skogsdistriktet åligganden:

- 1) Att bestämma:
 - a) de flottningsleder, eller delar av sådana, ävensom prämningsdugliga vattendrag, till vilka virke icke får levereras,
 - b) de största mängder virke, vilka i varje kommun få levereras till platser vid landsvägar i och för biltransport, samt de landsvägar, eller delar av sådana, som härvid komma i fråga.
- 2) Att i samråd med skogsvårdsnämnden enligt punkt 1) samt enligt de tidigare anförda allmänna principerna fastställa de områden, till vilka anskaffning av virke i kommunen bör koncentreras.
- 3) Att för skogsvårdsnämnden framställa förslag angående fördelningen mellan de olika kommunerna och ägargrupperna av det för dess område fastställda anskaffningsbetinget. Härvid bör beaktas, utom det avsedda områdets areal, även den i kommunen tillgängliga arbetskraften, skogarnas beskaffenhet och skogstillgångarna, de under den föregående anskaffningsperioden uppnådda resultaten, m. fl. på saken verkande faktorer.

IV. Skogsvårdsnämndens åligganden:

- 1) Att i samråd med ledningen för skogsdistriktet fullgöra ovan i punkt 2) fastställda åliggande.
- 2) Att uppgöra förteckning över de fördelningskommissioner, som böra tillsättas, samt över kommissionsordförandena, ävensom insända denna förteckning till vederbörande skogsvårdsföreningars förbund (eller, där sådant förbund icke finnes, till Lantbruksproducenternas Centralförbund), Träförädlingsindustriernas Centralförbund och vederbörande skogsförvaltnings distriktkontor. I kommun, där virke levereras endast för lokal konsumtion, behöver någon fördelningskommission emellertid icke tillsättas. Därvid skötas de åligganden, som annars tillkomma denna, av skogsvårdsnämnden.
- 3) Att draga försorg om att fördelningskommissionerna tillsättas och erhålla sina uppdrag.
- 4) Att övervaka, att fördelningskommissionens ordförande enligt skogsvårdsnämndens anvisningar i tid anskaffar samtliga för kommissionens arbete nödiga uppgifter, såsom kartor, förteckningar över lägenheter, o. s. v. För anskaffningen av härvid eventuellt behövligen ekonomiska eller sockenkartor få ordförandena vända sig till skogsvårdsnämnden.
- 5) Att uppmana fördelningskommissionerna att åstadkomma utredning, i form av lägenhetsförteckning, över skogsbruksenheterna på det projekterade anskaffningsområdet samt de arealer, som lämpa sig för dessas leveransområden.
- 6) Att, sedan de av fördelningskommissionen uppgjorda förteckningarna mottagits, anhålla om ledningarnas för skogsdistriktet förslag till fördelning, kommunvis och enligt ägargruppering, av det anskaffningsbeting, som folkförsörjningsministeriet fastställt för skogsvårdsnämnden.
- 7) Att granska ledningens för skogsdistriktet förslag samt att på basen av det samma upprätta ett sammandrag, enligt ägargruppering, av anskaffningsbetingen för skogsvårdsnämndens område samt insända detta till folkförsörjningsministeriet för fastställelse.
- 8) Att, sedan folkförsörjningsministeriet slutligen fastställt betingen, uppmana fördelningskommissionerna att framställa för-

slag till deras fördelning på de olika skogsbruksenheter.

9) Att övervaka fördelningskommissionernas verksamhet.

10) Att till folkförsörjningsministeriet insända uppgifter om de platser, där avverkningar i statens skogar av kommissionerna planerats.

11) Att fastställa andra än statsskogarnas avverkningsandelar för olika skogsbruksenheter samt meddela desamma åt de överlåtelseskyldiga medelst tjänstepostkort, tryckta enligt av folkförsörjningsministeriet godkänt formulär.

V. Fördelningskommissionen:

a) Sammansättning:

Fördelningskommissionens ledamöter äro:

1) Vederbörande skogsinstruktör eller annan av skogsvårdsnämnden utsedd fackman i egenskap av sammankallare och ordförande.

2) Kommunens skogsarbetschef.

3) En representant för hemmansskogsbbruk, vilken utses av skogsvårdsföreningarnas förbund (eller motsvarande) eller, där sådant icke finnes, av Lantbruksproducenternas Centralförbund.

4) En representant för bolagsskogar eller, där sådana icke finnas, för virkesköpare, vilken utses av Finska Träförädlingsindustriernas Centralförbund.

5) En representant för forststyrelsen och andra statsskogar, i de kommuner, där statsskogar finnas. Denna representant utses av skogsförvaltningens distriktskontor.

Fördelningskommissionen äger rätt att med skogsvårdsnämnds tillstånd höra sakkunniga.

b) Arvoden för sammanträden:

Arvoden för deltagande i fördelningskommissionens sammanträden erläggas av skogsvårdsnämnden endast åt sådan medlem eller sakkunnig, som icke på grund av sin tjänst utsetts till ledamot av fördelningskommissionen eller till sakkunnig. Som arvode har ministeriet fastställt mk 100: — per sammanträdesdag. *Några respennningar erlägger ministeriet icke.* Redovisningarna jämte verifikat över erlagda arvoden per sammanträde böra insändas till folkförsörjningsministeriet senast före utgången av instundande oktober månad.

c) *Äligganden:*

1) Kommissionen bör i form av detaljerad lägenhetsförteckning för skogsvårdsnämnden uppge de skogsbruksenheter eller delar av desamma, från vilka leveranserna böra verkställas, samt dessutom uppge dessa lägenheters ägare, ävensom deras odlings- och skogsareal. För detta arbete bör kommissionens ordförande av skogsvårdsnämnden, de kommunala byråerna, skogsvårdsföreningarna m. fl., införskaffa allt för be-lysning av saken nödigt material, såsom kartor, lägenhetsförteckningar o. s. v. Först sedan detta material erhållits, är det skäl att sammankalla kommissionen. För anskaffning av härvid eventuellt nödiga ekonomiska eller sockenkartor kunna ordförandena vända sig till skogsvårdsnämnden.

2) För fördelningen av anskaffningsbetingen grupperas skogsbruksenheter på följande sätt:

A. Hemmansskogar, vilka indelas i

a) egentliga hemmansskogar,

b) skogar, till vilka jordbruk icke är anslutet.

B. Bolags, med dessa jämförliga stiftelser, o. a. dyl. skogar.

C. Kommuners och församlingars skogar.

D. Statens skogar.

3) Vid fördelningen av anskaffningsbetinget mellan de olika ägargrupperna förfäres på följande sätt:

a) Först verkställs en av husbehovsförbrukningen föranledd reduktion av skogsarealen, varvid bilaga 2 användes som vägledning. För hemmansskogarnas vidkommande företages reduktionen genom avdrag av en totalsumma, som erhålles, då det antal lägenheter, som finnas inom avverkningsområdet, multipliceras med det antal hemförbrukningshektar, som representerar de till området hörande lägenheternas genomsnittliga odlingsareal. Övriga ägargruppers hemförbrukning bör däremot uppskattas lägenhetsvis och de sålunda erhållna talen avdragas från de ursprungliga arealerna.

b) Den sålunda uppkomna nya arealen kallas *försäljningsareal*.

c) Försäljningsarealerna multipliceras med följande multiplikatorer:

egentliga hemmansskogar med 1.0,

skogsbruksenheter, till vilka något jordbruk icke är anslutet med 1.5,

kommuners och församlingars skogar med 1.5,

bolags och med dem jämförbara stiftelser o. a. dyl. skogar med 1.5, samt statens skogar med 2.

d) Detta är den s. k. justerade försäljningsarealen.

e) Då det för kommunen fastställda betinget divideras med sistnämnda areal, erhålles grundbetinget per justerad försäljningsarealhektar.

f) Genom att de justerade försäljningsarealerna multipliceras med det i punkt e) nämnda hektarbetinget erhålles slutligen anskaffningsbetingens totala mängd i överlåtelsekubikmeter för de olika ägargrupperna.

g) Betinget för varje ägargrupps försäljningsareal inom anskaffningsregionen erhålles genom att grundbetinget per justerad arealhektar multipliceras med ovan nämnda multiplikatorer.

4) Betingets fördelning mellan de skilda skogsbruksenheter sker så, som nedanstående exempel visar.

Förtydligande exempel:

En inom norra Tavastlands skogsvårdsnämnds område belägen A kommuns anskaff-

ningsområde har beräknats till 12,000 ha och fördelar sig mellan olika ägargrupper på följande sätt: egentliga hemmansskogar 7,000 ha, skogsbruksenheter, till vilka jordbruk icke är anslutet, 600 ha, bolagsskogar 1,800 ha, kommunens och församlingens skogar 400 ha, samt statsskogar 2,200 ha. Såsom totalbeting för kommunen har skogsvårdsnämnden fastställt 50,000 överlåtelse-m³.

Grupp A a omfattar 95 lägenheter, vilkas husbehovsförbrukning bör observeras. Lägenheternas odlingsareal utgör i medeltal 10 ha. Ur norra Tavastlands skogsvårdsnämnds kolumn i hjälptabellen 2 framgår, att för varje odlingsareal av denna storlek för husbehov erfordras avkastningen från en skogsmark om 10 ha. Den totala areal, som skall avdragas, utgör alltså $95 \times 10 = 950$ ha.

I grupp B finnas 5 lägenheter, vilkas sammanräknade hemförbrukningsareal enligt hjälptabellen utgör 120 ha.

I grupp C finnas 3 lägenheter, vilkas sammanräknade hemförbrukningsareal enligt hjälptabellen utgör 50 ha.

I grupp D förutsättes enligt exemplet icke förekomsten av något husbehov.

Ägar-grupp	Leverans-område ha	Reduceras på grund av husbehovsbruk	Försäljningsareal ha	Multiplikator	Den justerade försäljningsarealen	Beting per justerat areal 1-m ³ /ha	Beting sammanlagt 1 m ³	Beting per försäljningsareal 1-m ³ /ha
	areal	a	b	c	d	e*	f	g
			areal - a		b x c		d x e	
A a)	7,000	950	6,050	1.0	6,050	3.47	20,994	3.47
A b)	600	—	600	1.5	900	3.47	3,123	5.21
B	1,800	120	1,680	1.5	2,520	3.47	8,744	5.21
C	400	50	350	1.5	525	3.47	1,822	5.21
D	2,200	—	2,200	2.0	4,400	3.47	15,268	6.94
Sammanl.	12,000	1,120	10,880		14,395		49,951	

*) 50,000: 14,395 = 3.47.

Vid tilldelning av beting till enskild skogsbruksenhet avdrages från dess verkliga skogsareal inom anskaffningsområdet, med tillhjälp av hjälptabell 2, en med lägenhetens åkerhektar överensstämmande, „hemförbrukningen motsvarande skogsareal”. Resten multipliceras med hektarbetinget, varvid ifrågavarande skogsbruksenhets s. k. ojusterade anskaffningsbeting erhålles.

Detta avdrag göres icke, om man anser, att lägenhetens husbehov utan svårigheter

kan fyllas från en utanför anskaffningsområdet belägen del av skogen.

Härefter verkställas för varje fall följande justeringar:

— Om det stående virkesförrådets storlek eller beskaffenhet avsevärt avviker från ifrågavarande kommuns medeltal, ökas eller reduceras ovan nämnda s. k. ojusterade anskaffningsbeting enligt prövning. Särskild uppmärksamhet skall i detta sammanhang ägnas åt skogar med

underproduktion, vilka skola fås under avverkning i enlighet med bestämmelserna i lagen om förnygring av skog. I enskilda fall kan betinget även helt och hållet annulleras.

— De mängder, som under de två föregående åren avverkats för allmän förbrukning, observeras likaså enligt prövning i och för ökning eller minskning.

— För den händelse förståndigande om specialavverkning på någon skogsbruksenhet utfärdats, får ägaren av ifrågavarande skogsbruk räkna sig till godo som avdrag den genom specialavverkningen utfallande virkesmängden.

I fall skogsägare helt eller delvis sålt sitt leveransbeting för det eller de föregående åren (ofullgjorda avverkningsbeting) men virket ännu icke avverkats, antecknar fördelningskommissionen i betingsförteckningen det nya betinget medelst två tal, av vilka det förstnämnda anger den sålda, ännu icke avverkade mängden och det se-

nare det nya betinget, t.ex. på följande sätt: 800/300. På skogsvårdsnämnden ankommer att pröva, huru i dylika fall bör förfaras med den oavverkade delen. *Ett nytt beting skall i alla händelser fastställas.*

VI. Övriga förklaringar:

För kolonisationsändamål reserverade skogar likställas beträffande de avverkade mängderna med hemmansskogar samt i övriga avseenden med statsskogar.

Ledning för skogsdistrikt skall ofördröjligen bestämma vad i punkt 1 i avsnittet „Ledningens för skogsdistriktet åligganden” är sagt.

Skogsvårdsnämnderna böra sköta om att sammandragen enligt ägargruppering insändas till folkförsörjningsministeriet för fastställelse *senast den 31 juli* samt att utskrivningen och expedieringen av betingsanmälningarna slutförts *senast den 30 september*.

Minister N. A. Osara.

T. f. avdelningschef Erik Berg.

Vänd!

Virkesanskaffningsbetinget 1944—45.

Skogsvårdsnämnd	Beting i 1 000 fm ³				Brännved o. dyl., 1 000 lm ³					Travat rundvirke, 1 000 lm ³					Timmervirke, milj. kubf.				
	En-skilda ¹⁾	Staten	Bolag	Totalt	En-skilda	Komm. o. församl.	Staten	Bolag	Totalt	En-skilda	Komm. o. församl.	Staten	Bolag	Totalt	En-skilda	Komm. o. församl.	Staten	Bolag	Totalt
SW Finland	666	101	62	829	630	50	90	60	830	150	10	40	30	230	4.1	0.4	0.6	0.2	5.3
Satakunta	774	116	179	1,069	775	60	95	200	1,130	120	15	40	65	240	5.0	0.5	0.9	0.6	7.0
Nyland-Tavastland ..	843	100	199	1,142	950	40	80	190	1,260	115	15	40	60	230	4.7	0.5	0.7	1.3	7.2
N Tavastland	964	297	281	1,542	965	70	165	280	1,480	110	20	180	90	400	7.1	0.5	2.0	1.5	11.1
Ö Tavastland	861	120	80	1,061	900	60	90	50	1,100	100	10	45	45	200	5.9	0.5	1.0	0.5	7.9
S Savolax	1,030	121	231	1,382	1,025	100	95	250	1,470	150	20	65	75	310	6.7	0.6	0.6	1.0	8.9
S Karelen	931	233	326	1,490	960	70	235	315	1,580	105	15	35	75	230	6.5	0.5	2.0	2.5	11.5
Ö Savolax	629	129	314	1,072	600	70	145	365	1,180	75	10	20	70	175	4.6	0.4	0.9	1.6	7.5
N Karelen	929	635	643	2,207	825	130	465	460	1,880	185	15	210	260	670	6.0	0.6	5.8	5.2	17.6
N Savolax	1,026	151	652	1,829	950	130	95	505	1,680	275	15	85	260	635	5.1	0.6	1.0	4.8	11.5
Mell. Finland	1,147	352	554	2,053	885	130	275	390	1,680	300	10	110	210	630	8.7	0.6	3.1	4.8	17.2
S Österbotten	691	113	49	853	700	40	45	40	825	105	15	40	10	170	4.5	0.5	1.5	0.5	7.0
Mell. Österbotten ..	258	301	91	650	200	30	325	65	620	75	15	90	50	230	1.4	0.3	1.5	0.5	3.7
Kajana	423	327	206	956	280	20	190	140	630	175	10	55	70	310	2.9	0.3	4.6	2.0	9.8
N Österbotten	578	487	44	1,109	555	20	280	25	880	165	15	155	15	350	3.1	0.3	5.6	0.5	9.5
Lappland	594	937	39	1,570	465	30	450	25	970	250	10	225	25	510	3.3	0.2	13.3	0.2	17.0
Ladoga-Karelen	489	410	187	1,086	500	40	345	170	1,055	105	15	85	55	260	2.4	0.3	4.0	1.4	8.1
Helsingfors	599	62	78	739	650	30	45	65	790	100	10	20	20	150	3.4	0.3	0.6	0.7	5.0
Vasa	280	41	14	335	300	30	40	5	375	50	5	10	5	70	1.4	0.1	0.3	0.2	2.0
Åland	55	—	—	55	75	10	—	—	85	—	—	—	—	—	0.2	—	—	—	0.2
Sammanlagt	13,767	5,033	4,229	23,029	13,190	1,160	3,550	3,600	21,500	2,710	250	1,550	1,490	6,000	87.0	8.0	50.0	30.0	175.0

¹⁾ Här ingår även kommunernas och församlingarnas skogar.

Den skogsareal som skall reserveras för husbehovsförbrukningen.

Skogsvårdsnämnd	Åkerareali ha																			
	2	4	6	8	10	12	14	16	20	25	30	40	50	60	70	80	90	100	150	200
	Skogsareali ha																			
SW Finland och Åland	3	5	5	6	7	8	8	9	10	11	13	16	19	22	26	29	32	35	51	66
Satakunta	5	7	8	10	11	12	13	14	16	19	21	27	32	37	42	47	51	56	79	102
Nyland-Tavastland	3	4	5	5	6	7	7	7	8	9	10	12	14	16	18	20	23	26	38	50
N Tavastland	5	7	8	9	10	11	11	12	14	15	17	21	24	27	30	33	36	38	53	66
Ö Tavastland, W om Päijänne	3	4	5	6	6	7	8	9	10	12	14	18	21	24	27	30	34	36	52	67
» Ö om »	6	8	9	10	11	11	12	13	14	15	17	19	21	24	27	30	34	36	—	—
S Savolax, Ö Savolax	6	8	11	13	15	17	19	21	24	29	33	40	47	54	61	67	73	79	—	—
S Karelen	6	9	10	12	13	14	15	16	17	19	21	24	26	28	30	33	36	39	57	72
Ladoga-Karelen	8	11	12	14	15	16	18	19	22	26	30	36	42	47	53	58	63	68	—	—
N Karelen	16	18	19	19	20	21	22	23	24	26	28	32	35	39	43	47	50	55	—	—
N Savolax	13	16	18	20	22	23	25	27	30	35	40	48	56	65	74	81	90	98	140	179
Mell. Finland	8	10	12	14	16	18	20	21	24	28	31	37	41	46	50	55	58	62	—	—
S Österbotten																				
W slättbygden	4	6	8	9	10	12	13	14	16	18	20	23	26	29	33	35	38	41	55	70
Ö skogsbygden	12	13	14	14	16	16	17	18	19	22	24	27	30	33	36	—	—	—	—	—
Mell. Österbotten	11	15	18	20	22	25	27	29	32	36	40	47	53	59	64	68	74	77	—	—
Kajana	25	34	41	47	51	55	60	64	72	80	88	100	112	123	131	—	—	—	—	—
N. Österbotten																				
Kustbygden	11	14	17	18	20	22	23	24	27	29	32	35	38	41	43	46	48	50	—	—
Inlandet	30	38	44	49	53	57	61	64	71	77	82	92	102	110	—	—	—	—	—	—
Lappland	47	54	62	67	71	74	79	82	90	96	104	118	131	143	—	—	—	—	—	—
Helsingfors	4	5	6	8	9	10	11	12	14	16	19	23	27	32	36	41	45	49	71	91
Vasa	4	6	7	9	10	11	12	13	14	16	19	22	25	27	31	33	36	38	54	67

